

splátky kvoty až dne 19. ledna 1926. Dlužníci zaplatili však první splátku již dne 15. ledna 1926, nenastaly tedy následky §u 57 vyr. ř. a jest tedy odůvodněna žaloba, proti jejímuž posuzování jako žaloby ve smyslu §u 35 ex. řádu se v dovolání již ničeho nepodniká.

Čís. 6663.

Dlužník pozbývá výhod z vyrovnání (§ 57 vyr. ř. a čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n.) nejen, nedodržel-li vyrovnání úmyslně nebo z hrubého zavinení, nýbrž i tehdy, učinil-li tak z jakékoliv jiné příčiny, třeba nezaviněné, jmenovitě nesplnil-li vyrovnání tak, jak měl, ohledně pohledávky, již ve vyrovnacím řízení popřel, ale o níž bylo pak sporem prokázáno, že ji popíral bezdůvodně.

Z přiznání hlasovacího práva neb z opomenutí popření ve vyrovnacím řízení nelze ještě usuzovati, že byla pravost pohledávky uznána, tak jako opak ještě nevylučuje, že nebyla uznána.

Pro prodlení vyrovnacího dlužníka se splácením kvoty jest bez významu, že dosud nebyla vyřešena sporem pravost popřené pohledávky.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1926, Rv I 1044/26.)

Žalovaná firma se vyrovnala na 52%. Žalobě, již se na ní domáhal věřitel zaplacení celé pohledávky, ježto nedodržela vyrovnání, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud vyhověl odvolání žalované potud, že přiznal žalobci pouze 52% pohledávky.

Nejvyšší soud k dovolání žalobcovu přiznal mu dalších 48% jeho pohledávky.

Důvody:

Nižší soudy zjistily, že žalovaná strana koupila od žalobkyně zboží dle účtu ze dne 13. a 16. prosince 1921 celkem za 4624 Kč a že dluží jí z toho důvodu nedoplatek kupní ceny, jež byl zažalován 2.355 Kč 07 h s 6% úroky od 10. září 1922. Kdežto však soud první stolice odsoudil žalovanou stranu k zaplacení celého tohoto peníze z důvodu, že byla dopisem ze dne 19. února 1925 upomenuta o zaplacení kvoty, ale vyrovnání nedodržela, projevil odvolací soud názor, že, poněvadž pohledávka žalující firmy byla ve vyrovnacím řízení dlužníkem popřena, musí napřed býti sporem zjištěna a pak teprve že jest dlužník povinen zaplatiti kvoty, a rozhodl, že žalovaná strana má zaplatiti, poněvadž lhůty dle vyrovnání mezitím již uplynuly, pouze 52% dle přijatého a potvrzeného vyrovnání ve čtrnácti dnech (§ 409 c. ř. s.), ježto dosud není v prodlení a teprve, kdyby nevyhověla této povinnosti, ježtě dalších 48%, poněvadž pak by teprve byla v prodlení. (§ 57 vyr. řádu.) S tímto názorem nelze souhlasiti. Nesplní-li dlužník včas a plně potvrzeného vyrovnání, nastávají pro něho účinky §u 57 vyr. ř. a čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. Zákon nijak nerozeznává mezi příčinami, z nichž dlužník nedodržel vyrovnání, zda stalo se tak z úmyslu

či svévole, ze zavinění, pro nemožnost placení či z jiné nezaviněné příčiny. Z toho, že čl. III novely čís. 99/23 jest jako doplněk přičleněn k původnímu řu 57 vyr. ř., dle něhož »zmatečnost« vyrovnání nastává, byl-li dlužník do dvou let po potvrzení vyrovnání pravoplatně odsouzen pro podvodný úpadek, a s tím v souvislosti z ustanovení řu 58 vyr. ř. usuzovati, že dlužník pozbývá výhod z vyrovnání, byl-li s plněním vyrovnání v prodlení, jen tehdy, učinil-li tak z úmyslu nebo z hrubého zavinění, jest naprosto pochybeno. Věřitelé přijali vyrovnání, přinášejíce v zájmu hospodářské záchrany a další existence dlužníkovy hmotné oběti, v předpokladu, že dlužník je dodrží poctivě a za přijatých podmínek bude moci dodržeti. Nemá-li buď poctivosti nebo potřebné obezřetnosti nebo hospodářské mohoucnosti, by vyrovnání dodržel včas a plně, ztrácí výhody z něho proti všem věřitelům. Nerozhoduje-li tedy příčina, pro kterou dlužník nedodržel přesně vyrovnání, nemůže omlouvat dlužníka ani to, že nesplnil vyrovnání tak, jak měl proti pohledávce, kterou ve vyrovnacím řízení popřel, ale pak sporem bylo prokázáno, že ji popíral bezdůvodně. Jest pravda, že při vyrovnacím roku popřel žalovaný pohledávku žalující firmy a že ji následkem toho nebylo přiznáno hlasovací právo. Avšak vyrovnací řízení nemá za účel zjišťování přihlášených pohledávek, nýbrž uznání neb popření pohledávky děje se jen k účelu výkonu neb odepření hlasovacího práva. Popřel-li dlužník neb jiný věřitel pohledávku a objeví-li se potřeba, by vyrovnací komisař rozhodl (§ 44 (2) vyr. ř.), provede zvláštní k tomu potřebné šetření a rozhodne co nejdříve, ale nikoli, že pohledávka popřená co do pravosti jest anebo není po právu, nýbrž vždy jen za tím účelem, zda se má či nemá věřitel popřené pohledávky účastniti hlasování. Účelem vyrovnacího řízení jest tedy jedině zjištění, kteří věřitelé mají hlasováním rozhodnouti o přijetí nebo nepřijetí vyrovnací nabídky dlužníkovy. (§ 42 vyr. ř.). Z přiznání hlasovacího práva a z opomenutí popření ve vyrovnacím řízení nelze ještě usuzovati, že pravost pohledávky byla uznána, tak jako opačný případ ještě nevylučuje, že nebyla uznána. Neboť pohledávky, jimž bylo hlasovací právo přiznáno, nemusí býti ještě bezpodmínečně pravé a naopak pohledávky, jež byly z hlasování vyloučeny, mohou trvati ještě důvodně po právu. Důvody, jež ve vyrovnacím řízení vedly dlužníka nebo jiného věřitele k tomu, by odporovali hlasovacímu právu přihlášené pohledávky, mohou býti zcela různé. (rozh. čís. 5.071 sb. n. s.) Byla-li však přihlášená pohledávka dlužníkem popřena ve vyrovnacím řízení, musí ovšem sporem býti rozhodnuto o její pravosti. Ale vyrovnací dlužník, jenž ji popřel a z toho důvodu odepřel placení kvot dle vyrovnání, musí ve sporu prokázati, že jeho stanovisko bylo správné. Nezvítězí-li, popíral pohledávku bezdůvodně a také bezdůvodně odepřel placení kvot. Jeho stanovisko ve vyrovnacím řízení ukázalo se ve sporu objektivně nesprávným a nese plně toho důsledky (rozh. čís. 4430 sb. n. s.), tedy i důsledky řu 57 vyr. ř. Jako věřitel má věděti, kolik jen smí na dlužníkovi požadovati, tak i dlužník má věděti, kolik věřiteli správně dluží a kolik mu má dle vyrovnání spláceti na kvoty. Popřel-li pohledávku a odepřel-li placení kvot, protože byl v omylu, jest to jeho vinou, tím více pak, popřel-li pohledávku vědomě neprávem nebo svévolně. To, jak již uvedeno, ne-

rozhoduje, mají-li nastati účinky podle §u 57 vyr. řádu. Názor, že vyrovnací dlužník není v prodlení po tak dlouho, dokud sporem nebyla vyřešena pravost popřené pohledávky, přinášel by nebezpečí, že by vyrovnací dlužníci jen proto, by oddálili poctivé dodržení vyrovnání, umožněného se značnými oběťmi věřitelů, popírali pohledávky k vyrovnání přihlášené zcela svévolně, buď již ve vyrovnacím řízení nebo při platební povinnosti vyrovnacích kvot. Tomu nutno za všech okolností čeliti. Nelze tedy rozsudkem ve sporu o pravost popřené pohledávky stanoviti vyrovnacímu dlužníkovi novou lhůtu pro placení kvot a tvrditi, že účinky podle §u 57 vyr. ř. nastávají teprv, kdyby dlužník nedodržel ani této lhůty. To by odporovalo podmínkám vyrovnání, že dlužník má na pohledávky, kteréž podléhají účinkům vyrovnání, platiti kvoty ve lhůtách, jak je obsahuje přijaté a schválené vyrovnání. Kvoty musí dlužník platiti z té výše pohledávky, jak skutečně po právu trvá. Vždyť věřitel může již ve vyrovnacím řízení žádati, aby komisař nařídil, by, co připadá na pohledávku dlužníkem popřenou, bylo zajištěno složením na soudě. (§ 46 odst. (4) a 63 vyr. ř. a § 133 konk. ř.). Domnívali se vyrovnací dlužník, že stanovisko věřitelovo o výši jeho pohledávky není správné, chce-li se však zajistiti před účinky podle §u 57 vyr. ř., kdyby jeho věřitel přece jen ve sporu zvítězil, může, by předešel následkům prodlení, zaplatiti kvoty jen s výhradou nároku na vrácení přeplatku. Tím předejde domnění, že po skončení vyrovnání plařil dobrovolně nad kvoty. Ale dlužno rozhodně trvati na stanovisku, že, stál-li na svém, že nemusí platiti kvoty nebo tak velké kvoty, jak věřitel své pohledávky k vyrovnacímu řízení přihlásil nebo jak později na pohledávku žádá, ve sporu však se ukázalo, že neměl pravdu, jednal dlužník na své nebezpečí a plně nese toho důsledky. V souzeném sporu bylo mimo to z korespondence ze dne 4. března 1922 ve spojení s dopisy ze dne 21. srpna a 31. srpna 1922 zjištěno, že žalovaný dopsal žalující firmě, že s placením toho, co má firma u něho k dobru, musí ještě počkati, ježto neví, nebude-li nucen zaslati ještě ostatní zboží zpět, a že se dotazoval, kolik bylo Aruru K-ovi připsáno k dobru za vrácená povidla s tím, že chce konečně vyrovnati věc se žalující firmou i s Arturem K-em. Z toho lze právem usuzovati, že žalovaný již před zavedením vyrovnacího řízení uznával povinnost zaplatiti zboží, o němž však ve sporu tvrdil, že bylo objednáno a dodáno za vrácená povidla, což se však ukázalo nesprávným. Bylo také zjištěno, že žalující firma jej upomínala o zaplacení příslušné kvoty, což však žalovaný odepřel. Z toho následuje, že tím neoprávněně jí žalovaný vůbec odpiřal zaplacení kvot a byl v prodlení se včasným a úplným dodržením vyrovnání, pročež ho stihají následky §u 57 vyr. ř.

Čís. 6664.

Nedostatečná opatření (§ 1320 obč. zák.) majitele psa, jenž věděl, že pes byl pokousán cizím psem, že kousl kočku a že jest nemocen.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1927, Rv I 1262/26.)